

29.10.2020 język polski klasa 6

Temat: Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej? Pisownia trudnych form czasowników.

Dziś trochę trudniejszy temat, ale postaram się go dobrze wytłumaczyć.

Co to znaczy, że czasownik występuje w **stronie czynnej**?

Maciek **kupił** nowy rower.

Wyraz kupić to czasownik w formie czynnej. Mówi o tym, że podmiot, w tym wypadku Maciek, jest wykonawcą czynności.

Rower **został kupiony** przez Maćka.

Podmiot (tutaj Maciek) jest obiektem, a nie wykonawcą czynności.

Zróbcie kilka przykładów dla lepszego zrozumienia tematu.

1. Dokończcie zdania.

Strona czynna	Strona bierna
Mój brat odnalazł zegarek.	Zegarek został odnaleziony
Miliony turystów Statuę Wolności.	Statua Wolności jest podziwiana przez
Zrobiliśmy dużo zdjęć.	Zdjęcia zostały przez
Przewodnik nas po pałacowym parku.	Zostaliśmy oprowadzeni przez po

2. Przeczytajcie obie notatki. W jednej użyto czasowników w stronie czynnej, zaś w drugiej – w stronie biernej. Która z nich ma bardziej oficjalny charakter?

W kwietniu zostanie oddany do użytku nowy plac zabaw przy ulicy Ogrodowej.

Obecnie wykonywane są prace wykończeniowe: stawiane są ławki i kosze na śmieci.

Nowa inwestycja jest w całości finansowana ze środków gminy.

W kwietniu otrzymamy do użytku nowy plac zabaw przy ulicy Ogrodowej. Obecnie trwają prace wykończeniowe: wykonawcy stawiają ławki i kosze na śmieci. Nową inwestycję w całości finansuje gmina.

To na dziś tyle o stronie czynnej i biernej. Teraz trochę o pisowni trudnych form czasowników. Chodzi o wyrazy zakończone na -ść, źć oraz -ąć. Przepiszcie do zeszytu definicje z przykładami.

- ść piszemy wtedy, gdy w innej formie ten wyraz kończy się na - tę, - dę lub - sę.

Przykłady:

gnieść, bo gniotę

wsiąść, bo wsiądę

nieść, bo niosę

- źć piszemy wtedy, gdy w innej formie ten wyraz kończy się na - zę.

Przykłady:

przywieźć, bo przywiozę

wleźć, bo wleżę

3. Od podanych bezokoliczników utwórzcie formy osobowe według wzoru.

Przykład:

wyleźć, bo wyleżę

odwieźć, bo

gryźć, bo

dowieźć, bo

donieźć, bo

Wyrazy zakończone na – ąć.

zdząć – zdjął

płynąć – płynął

błysnąć – błysnęła

krzyknąć – krzyknęła

4. Przepiszcie zdania do zeszytu. Podane w nawiasach czasowniki napiszcie w odpowiednich formach.

Kolega (szepnąć), co mam zrobić.

Wszyscy (krzyknąć), że to ja mam rację.

Pani (odetchnąć) z ulgą.